

Πομάκοι

Οι Πομάκοι (βουλγαρικά: πομαци / Πομάτσι, Τουρκικά: Pomaklar / Πομακλάρ) είναι μία μουσουλμανική πληθυσμιακή ομάδα που μιλάει μία διάλεκτο της βουλγαρικής και συγκεκριμένα την Πομακική γλώσσα. Σήμερα η πληθυσμιακή αυτή ομάδα είναι διασκορπισμένη μεταξύ Ελλάδος, Βουλγαρίας, ΠΓΔΜ, Τουρκίας και Αλβανίας. Η πλειοψηφία των Πομάκων συγκεντρώνεται στην Βουλγαρία. Οι Πομάκοι είναι Σουνίτες μουσουλμάνοι αλλά κυρίως στα πομακοχώρια του Έβρου και της ανατολικής Ροδόπης υπάρχουν οι Κιζιλμπάσηδες, μια αλεβίτικη αίρεση Μπεκτασήδων με ξεχωριστά πολιτιστικά χαρακτηριστικά και εκτιμάται ότι είναι το 5% του πληθυσμού των Πομάκων.

Προέλευση Ονόματος

- Η ετυμολογία της λέξης πομάκος δεν είναι ξεκάθαρη. Εικάζεται ότι προέρχεται από το σλαβικό ρήμα βοηθώ (πομότσι) συνεπώς Πομάκος σημαίνει «αυτός που βοηθάει». Εξίσου αμφιλεγόμενη είναι η άποψη πως προέρχεται από την Βουλγάρικη λέξη μακ που σημαίνει βασανισμένος. Έχει επίσης προταθεί πως ο όρος σχετίζεται με τη βουλγαρική λέξη roturjak («εκείνος που έγινε Τούρκος»), ενώ άγνωστο παραμένει αν το ίδιο ισχύει και με την τουρκική λέξη çoak («ρόπαλο»). Στην ελληνική βιβλιογραφία, έχει υποστηριχτεί πως ο όρος προέρχεται από την ελληνική γλώσσα. Παραδίδονται οι εκδοχές πως συνδέεται με την ονομασία αρχαίας θρακικής πόλης ή με τη λέξη πομάξ που δηλώνει τον πότη.

Καταγωγή

- Ιστορικοί υποστηρίζουν ότι οι Πομάκοι είναι απόγονοι του Παιονικού φύλου των Αγριάνων. Σύμφωνα με τους Έλληνες ο αρχαίος αυτός θρακικός λαός αναμίχτηκε με ελληνικά φύλα και στη συνέχεια εκσλαβίστηκε γλωσσικά και ασπάστηκε την ισλαμική θρησκεία κατά την οθωμανική περίοδο. Σήμερα η γλώσσα που μιλάνε οι Πομάκοι στην Ελλάδα είναι ουσιαστικά η ίδια σλαβική γλώσσα με την Βουλγάρικη διάλεκτο η οποία ομιλείται στην περιοχή Μαντάν και Ρούντοζεμ (βορείως της Ξάνθης στην Βουλγαρία).

Πομάκοι στην Ελλάδα

- Στην Ελλάδα, εξαιτίας της ασυνέπειας και των αντικρουόμενων πολιτικών που εφάρμοσαν οι κυβερνήσεις έναντι των Πομάκων υπάρχουν λίγες αξιόπιστες στατιστικές για τον πομακικό πληθυσμό. Επιπλέον, η εκτίμησή του είναι δύσκολη, καθώς στις εθνικές απογραφές δεν καταγράφονται ως ξεχωριστή πληθυσμιακή ομάδα. Στην Ελλάδα ο αριθμός των Πομάκων υπολογίζεται με βάση την καταγωγή (μητρική γλώσσα) και όχι τη συνείδηση. Οι Πομάκοι μέχρι την δεκαετία του 1940 ζούσαν στα βουνά της οροσειράς της Ροδόπης και όχι στις πόλεις. Σε πόλεις όπως η Κομοτηνή πριν την δεκαετία του 1990 δεν ήταν συνηθισμένη η χρήση του όρου Πομάκος. Στη Ελληνική Θράκη ο όρος Πομάκος είναι γεωγραφικά συσχετισμένος με τα βουνά και χρησιμοποιείται στους ανθρώπους που φύγαν από τα βουνά.

Ιστορία των Πομάκων

- Υπάρχουν αρκετές πηγές που δείχνουν ότι ένα μεγάλο μέρος του Μουσουλμανικού πληθυσμού σε ορισμένες περιοχές της Μακεδονίας και των βουνών της Ροδόπης (Πομάκοι) εξισλαμίστηκαν με βίαιο τρόπο από το στρατό
- Για ιδεολογικούς και πολιτικούς λόγους, οι Πομάκοι υπέστησαν κατά περιόδους πιέσεις ώστε να αλλάξουν τα μουσουλμανικά ονόματά τους σε βουλγαρικά
- Σήμερα στην Ελλάδα υπάρχουν τρεις ενεργοί σύλλογοι που αφορούν τους Πομάκους: το Κέντρο Πομακικών Ερευνών, ο Πανελλήνιος Σύλλογος Πομάκων και ο Πολιτιστικός Σύλλογος Πομάκων νομού Ξάνθης, και δυο εφημερίδες

Πηγές

Βικιπαίδεια, Πομάκοι, 08/04/2016